

Làm trong sáng tiếng Việt

Tác Giả: SE s&#u t&#m

Thứ Năm, 16 Tháng 6 Năm 2011 04:29

"Ai phải trách khâu m th c?"

Câu y nghe đ c trong cuộc họp của các thầy cô giáo m t tr ng đ y tiếng Việt cho trẻ em, bàn về việc tổ chức buổi picnic cho thầy cô và phụ huynh học sinh... Xin m n phép có m t hai ý như thế này:

Thứ nhất, câu y có sáu chữ thì h t b n chữ là tiếng Hán-Việt ("ph trách", " m th c").

Thứ hai, ba chữ cuối i trong câu ("khâu", " m th c") là những chữ "m i", dù như p "t B c vô Nam" sau năm 1975. Giá đ h c sinh nghe đ c câu y bèn gi tay h i cô giáo trong lớp:

- " m th c" là gì thưa Cô?

- " m" là uống, "th c" là ăn. " m th c" là tiếng Hán-Việt, có nghĩa là "ăn uống".

- Tiếng Hán-Việt là tiếng gì vậy Cô?

- Là tiếng Hán, t c là tiếng Trung Quốc, đ c theo âm Việt.

- Vậy sao mình không nói "ăn uống", là tiếng của mình, mà li nói " m th c" thưa Cô?

Làm trong sáng tiếng Việt

Tác Giả: SE s&u t&m

Thứ Năm, 16 Tháng 6 Năm 2011 04:29

Cô giáo ch&c cũng h&i b&i r&i, và cũng h&i khó tr& l&i, không l& l&i nói là “Cô cũng không rõ, nh&ng nh&u ng& i đ&u... nói v&y”. Em h&c sinh &y nói đúng. T&i sao ng& i Vi&t & trong n& c, và c& & ngoài n& c, v&n thích nói “& m th&c” mà không ch&u nói “ăn u&ng”? Có ph&i vì nói “ăn u&ng” nghe ph&m t&c, nói “& m th&c” nghe thanh tao và “trí tu&” (1) h&n chẳng? Tr& c năm 1975, ng& i Vi&t & mi&n Nam Vi&t Nam không nói “Ai ph& trách kh&u & m th&c?” mà có nhi&u cách nói đ&n gi&n h&n và đ& hi&u h&n, ch&ng h&n: “Ai lo v& ăn u&ng?”, ho&c “Chuy&n ăn u&ng ai lo?”, ho&c “Th&c ăn, th&c u&ng ai lo?”...

N&u c& ph&i vay m& n ti&ng Hán-Vi&t ho&c ti&ng n& c ngoài trong sinh ho&t hàng ngày, trong lúc kho tàng ti&ng Vi&t c&a chúng ta không h& thi&u th&n nh&ng ch& &y thì th&t khó mà thuy&t ph&c các em tin đ& c r&ng “ti&ng Vi&t giàu và đ&p” nh& chúng ta v&n t& hào (đ& g&i là “giàu” thì t&i sao l&i ph&i đi vay, đi m& n?!?). Nh&ng ti&ng Hán-Vi&t n&ng n& và t&i t&m &y hoàn toàn không giúp gì đ& c cho vi&c “gi& gìn s& trong sáng c&a ti&ng Vi&t” mà nh&ng ng& i làm công tác giáo d&c & trong n& c v&n hô hào, nh& là m&t kh&u hi&u trong s& r&t nhi&u kh&u hi&u thu&c lo&i “nói mà không làm”, ho&c “nói m&t đ&ng làm m&t n&o”, ho&c... “nói v&y mà không ph&i v&y”.

Nh&ng ch& nghĩa ki&u &y khá ph& bi&n. Bên đ& i là m&t ít ví đ&, và các đ& ngh& nói th& nào cho đúng, rõ nghĩa, đ& hi&u và “Vi&t ng&” h&n (ch& là câu m&u, ng& i đ& c có th& cho nh&ng câu khác t&t h&n):

- Thay vì nói: “Cô giáo M& Linh đ&ng l&p Năm”, nên nói: “Cô giáo M& Linh đ&y l&p Năm” (không có... đ&ng, ng& i, n&m, qu& chi c&)

- Thay vì nói: “Giáo viên c&n so&n giáo án tr& c khi lên l&p”, nên nói: “Th&y cô c&n so&n bài gi&ng tr& c gi& đ&y” (không có... lên, xu&ng, ra, vào chi c&)

- Thay vì nói: “Ph& huynh đ&ng ký cho con em h&c Vi&t ng&”, nên nói: “Ph& huynh ghi tên (hay ghi danh) cho con em h&c ti&ng Vi&t”

- Thay vì nói: “Các em ti&p thu t&ng đ&i ch&m”, nên nói: “Các em hi&u ch&m”.

Làm trong sáng tiếng Việt

Tác Giả: SE s&#u t&#m

Thứ Năm, 16 Tháng 6 Năm 2011 04:29

- Thay vì nói: “H&#c sinh đi tham quan m&#t xí nghi&#p”, nên nói: “H&#c sinh đi thăm m&#t nhà máy”.

- Thay vì nói: “Ban văn nghệ s&# tham gia bi&#u di&#n (2) m&#t ti&#t m&#c”, nên nói: “Ban văn nghệ s&# đóng góp m&#t màn di&#n”

- Thay vì nói: “Ban giảng huấn n s&# d&# gi&# đ&#t xu&#t các l&#p h&#c c&#a giáo viên”, nên nói: “Ban giảng huấn n s&# vào l&#p xem th&#y cô gi&#ng d&#y mà không báo tr&#c”.

- Thay vì nói: “L&#p V&# Lòng ch&# y&#u t&#p trung vào khâu đánh v&#n”, nên nói: “L&#p V&# Lòng c&#n d&#y các em bi&#t đánh v&#n”.

- Thay vì nói: “Cô giáo phát hi&#n em Nga có năng khi&#u v&# môn Văn”, nên nói: “Cô giáo nh&#n th&#y em Nga có khi&#u v&# môn Văn”.

- Thay vì nói: “Các em v&# nhà tranh th&# ôn t&#p”, nên nói: “Các em v&# nhà c&# gi&#ng ôn bài”.

- Thay vì nói: “Tuy&#t đ&#i đã s&# các em ti&#p thu t&#t”, nên nói: “H&#u h&#t các em hi&#u bài”.

- Thay vì nói: “C&#n nâng cao ch&#t l&#ng (3) trong công tác gi&#ng d&#y”, nên nói: “C&#n d&#y sao đ&# các em mau ti&#n b&#”.

- Thay vì nói: “Ai là ph&# giáo?”, nên nói: “Ai là ph&# tá”.

“Ti&#ng Vi&#t còn, n&#c Vi&#t còn” ho&#c “Ti&#ng Vi&#t còn, ng&#i Vi&#t còn”, ở đây ta cũng nghe nh&#ng câu &#y, nh&#ng ch&#c không ph&#i là th&# “ti&#ng Vi&#t” k&# quá ho&#c n&#a Hán n&#a Vi&#t, n&#a Tàu n&#a ta, ch&#ng th&#y “giàu” cũng ch&#ng th&#y “đ&#p”, ch&#ng th&#y “trong” cũng ch&#ng th&#y “sáng” (ch&# th&#y... t&#i mò mò)